

Framtiden i våre hender

Årsmelding 2022

Framtiden i
våre hender

Innhold

HILSEN FRA LEDER.....	3
FORMÅL OG STRATEGISKE HOVEDMÅL.....	4
HVOR ER VI ETTER 2022?.....	4
Overforbruk og global ulikhet er satt på agendaen.....	4
Viktige gjennomslag for å redusere overforbruk og global ulikhet	4
Medlemsorganisasjon som engasjerer folk i hele landet	7
ANSATTE OG HMS.....	8
Helse, miljø og sikkerhet (HMS).....	8
Ekstern miljøpåvirkning	9
ØKONOMI	9
STYRETS ARBEID.....	10
VEDLEGG 1: STATISTIKK	11

HILSEN FRA LEDER

Året startet med sjokkerende nyhetsoppslag fra kleskirkegården i Chile. Restene fra vestlige lands forbruk, utgjør et enormt miljøproblem. Vi dumper vestlige lands søppel – og kostnadene for å håndtere dette, over på fattige land. Heldigvis ble dette opptakten til en debatt om konsekvensene fra det norske overforbruket av klær, som gjorde seg gjeldende gjennom året. For min egen del er det første gang jeg har opplevd en rekke stortingspolitikere og statsråder snakke om behovet for en bærekraftig klespolitikk.

I løpet av vårparten vedtok Stortinget at Norge skal innføre en produsentansvarsordning for klær – altså at selskap som setter klær på det norske markedet, skal ansvarliggjøres for plaggene de skaper, samt betale for avfallshåndteringen av dem. Over sommeren satte regjeringen ned et utvalg hvor vi i Framtiden i våre hender er representert.

Vårt mål er å redusere de enorme volumene av klær i syntetiske materialer som oversvømmer landet vårt og tyter ut i fattige land. Jeg tror dette er starten på en ny tid, hvor overforbruk vil komme i sentrum for klima- og naturdebatten. Det er på høy tid.

Året har vært preget av den grufulle krigen i Ukraina, av dyrtid, med høye energi- og matpriser. En følelse av uro og usikkerhet råder i mange samfunnslag. Urolighetene viser også fornuften i god klima- og naturforvaltning. Energieffektivisering er den klokeste, og mest konfliktfrie strømmen. Med høye matpriser blir galskapen i sløsing av mat åpenbar.

Denne høsten ble også Framtiden i våre hender belønnet med Bergesenprisen for 2022, for vårt arbeid i kampen mot overforbruk generelt, og kampen mot matsvinn spesielt. Prisen kom på to millioner kroner, en halv million av disse ga vi videre til Matsentralen Norge, for deres viktige innsats med å dele overskuddsmat videre til mennesker som trenger den.

I år har også Åpenhetsloven trådt i kraft, og vi følger nøye med på norsk næringslivs implementering av den. Allerede får vi signaler om at loven skaper ringvirkninger i styrerom landet over.

Framtiden i våre hender har fått nye lokallag i Hamar og Bærum, og nytt studentlag i Lillehammer, og veksten ved de regionale kontorene våre fortsetter.

På slutten av året er vi over 45.000 medlemmer. Vi kjenner på styrke og mot inn i et nytt år, hvor vi skal jobbe for nye seiere i kampen mot overforbruk og sløsing, og for en rettferdig og bærekraftig verden.

Anja Bakken Riise,
Leder i Framtiden i våre hender

FORMÅL OG STRATEGISKE HOVEDMÅL

2022 var det første året med ny femårig strategi. I tråd med strategien har vi utledet arbeidet i 2022 fra formålet om at Framtiden i våre hender skal være en medlemsorganisasjon som får gjennomslag for strukturelle løsninger på overforbruk og global ulikhet, samt de to strategiske hovedmålene:

1. Vi skal være en medlemsorganisasjon som engasjerer folk i hele landet.
2. Vi skal oppnå betydningsfulle politiske gjennomslag, for å redusere overforbruk og global ulikhet.

HVOR ER VI ETTER 2022?

Overforbruk og global ulikhet er satt på agendaen

Vi har satt overforbruk og global ulikhet på agendaen i norsk samfunnsdebatt i 2022, både i redaksjonelle og sosiale medier, og blant politikere langs hele den politiske akse.

Vi ser en kraftig økning i antallet ganger overforbruk og global ulikhet er nevnt i norske medier både sammen og hver for seg, og det samme ser vi med antallet ganger Framtiden i våre hender er nevnt sammen med disse begrepene (se tallene i vedlegg 1).

Det har særlig vært arbeidet med tekstil og matsvinn, men også saker knyttet til salgskampanjen Black Friday, som har bidratt til at vi har satt overforbruk og global ulikhet på agendaen i norske medier og blant norske politikere. Vi opplever også at poster om overforbruk engasjerer og når bredt ut i sosiale medier, særlig på Instagram.

Viktige gjennomslag for å redusere overforbruk og global ulikhet

I 2022 har temaene matsvinn og bærekraftig tekstil hatt hovedfokus som kampsaker, i tillegg har oljefondet, Åpenhetsloven og forbruksbasert klimaregnskap vært prioriterte saker.

Nå skal matkasteloven endelig utredes!

Det viktigste gjennomslaget i arbeidet med matsvinn er vedtaket om at det skal settes ned et utvalg for å utrede matkasteloven, med sikte på at denne skal tre i kraft i 2024. Dette

har vi jobbet for siden 2016, og er et avgjørende steg i arbeidet for en matkastelov. Endelig skal den utredes og legges frem for regjeringen. Parallelt med arbeidet for å få satt ned et utvalg, har vi jobbet med å utarbeide vårt eget forslag til matkastelov og en juridisk vurdering av dette, samt å gjøre dette forslaget kjent blant aktørene i verdikjeden for mat. Flere aktører har støttet og sendt positive signaler om matkasteloven i offentligheten.

Klesbransjen må ta ansvar for tekstilavfallet

Våren 2022 vedtok et enstemmig Storting at det skulle settes ned et utvalg som skal utrede et produsentansvar for tekstil i Norge, etter at overforbruk av klær og tekstiler for alvor ble satt på agendaen, blant annet av Framtiden i våre hender, i medier og blant politikere ved inngangen til 2022. På høsten ble utvalget satt ned, og Framtiden i våre hender sitter i utvalget som skal levere sitt arbeid i september 2023. Med et produsentansvar vil selskaper som setter klær på det norske markedet få ansvar for plaggene de lager og måtte betale for en forsvarlig håndtering av avfallet som oppstår.

I tillegg har vi jobbet for enklere brukthandel og en sirkulær skatte- og avgiftsreform, herunder at det skal innføres momsfristak på salg av brukte tekstiler, reparasjon og utleie, og fått med oss en bred allianse av aktører som krever det samme.

Oljefondet har fått klimamål - gjennomslag for klimajustering

I 2022 vedtok Stortinget et langsiktig mål om nullutslipp fra selskapene oljefondet er investert i. Framtiden i våre hender har arbeidet målrettet for dette siden 2020. Nå sender Norges Bank signaler til selskaper verden over om at de kun skal investere i selskaper med planer for netto nullutslipp innen 2050. Dette vedtaket har potensielt enorme ringvirkninger, både fordi oljefondet er så stort og er investert i så mange selskaper, og fordi så mange andre fond følger det oljefondet gjør. Selv om vi jubler for det nye målet, er det imidlertid en del som gjenstår før vi lever opp til regjeringens ambisjon om et verdensledende oljefond.

Åpenhetsloven har trådt i kraft, og vi har tatt den i bruk

1. juli 2022 trådte Åpenhetsloven i kraft. Dermed er om lag 9000 norske selskaper nå pålagt å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i sine leverandørkjeder og rapportere på disse, samt å svare på spørsmål fra allmennheten om arbeidsforhold knyttet til varer og tjenester i selskapenes leverandørkjede.

I 2022 har vi tatt i bruk Åpenhetsloven overfor IKEA, selskaper som får produsert og selger sportsutstyr og jeans og bedrifter som importerer kull til Norge. Vi jobbet også aktivt med å gjøre loven og mulighetene den gir oss kjent for lokallag, journalister, studenter og organisasjoner nasjonalt og internasjonalt, for å bidra til at retten til informasjon som følger av loven blir tatt i bruk.

Nærmere et forbruksbasert klimaregnskap i Norge

I 2022 fikk Miljødirektoratet i oppdrag fra regjeringen å utarbeide forslag til metode for å beregne og rapportere klimagassutslipp i andre land som følge av økonomisk aktivitet i Norge - altså en metode for å lage et forbruksbasert klimaregnskap hvor alle utslippene knyttet til forbruket vårt synliggjøres. Det er Framtiden i våre hender som har tatt til orde for et forbruksbasert klimaregnskap i Norge, etter modell fra Sverige, og oppdraget er en start på å få utarbeidet et forbruksbasert klimaregnskap for Norge. I 2022 har vi gitt innspill til Miljødirektoratets arbeid, holdt en rekke politiske møter og drevet dagsordenssettende arbeid, blant annet da det ble lagt frem forslag i Sverige om å sette et eget klimamål for forbruksbaserte utslipp.

DNB solgte seg ut av hotellkjede i Qatar

I forbindelse med fotball-VM i Qatar lanserte Framtiden i våre hender rapporten «No questions asked: Profiting from the construction and hotel boom in Qatar» sammen med Fair Finance International og Amnesty International Norge. Rapporten tok for seg norske investeringer i selskaper som opererer i Qatar og risikoen for å bidra til menneskerettighetsbrudd. Etter lanseringen besluttet DNB å selge sine eierandeler i den franske hotellgruppen Accor Group, og Storebrand, NBIM og KLP bekreftet i møter med oss at de har tatt kontakt med samtlige selskaper rapporten trakk frem, i tillegg til andre selskaper de er investert i, for å forsikre seg om at de ikke bidrar til brudd på mennesker- eller arbeidstakerrettigheter. Rapporten fikk også internasjonale ringvirkninger.

Vi har vist sammenhengen mellom overforbruk og global ulikhet

Det var sakene om de enorme mengdene med tekstilavfall som havner i Atacama-ørkenen i Chile som for alvor satte overforbruket vårt av klær på agendaen i 2022. I disse sakene kommer det tydelig frem hvordan vi eksporterer klesavfall og dumper problemene med disse avfallsmengdene over på noen andre. Sammen med fokuset på dårlige arbeidsforhold i tekstilproduksjonen løfter vi frem hvordan tekstilindustrien har skapt et overforbruk som går på bekostning av mennesker og miljø.

Også i matsvinnarbeidet har vi jobbet for å synliggjøre hvordan matsvinn er et enormt problem både fordi 800 millioner mennesker i verden mangler mat og maten er så skjevt fordelt, og fordi matsvinnet vårt har krevd store klimagassutslipp og ressursbruk som er helt unødvendig.

Vi vil fortsette å synliggjøre hvordan ulikhet og overforbruk henger sammen og trenger løsninger som ikke forsterker den andre.

Medlemsorganisasjon som engasjerer folk i hele landet

Fortsatt medlemsvekst – Framtiden i våre hender har nå over 45.000 medlemmer

I 2022 steg medlemstallet i Framtiden i våre hender fra 44.480 til 45.408. Dette tilsvarer en vekst på 2%, som var noe lavere enn vår egen målsetning for året. Vi mistet 5905 medlemmer og vervet 7040 nye. Den lave veksten skyldes både høyere utmeldingstall enn vi er vant med og færre nyvervinger enn vi hadde mål om.

At veksten ble noe lavere enn ønsket skyldes i stor grad ettervirkninger av pandemien. På starten av 2022 var samfunnet fortsatt pålagt restriksjoner. Etter hvert åpnet samfunnet opp og det ble stor etterspørsel etter arbeidskraft, samtidig som mange unge ville ut og reise i sommerferien fremfor å jobbe. Alt dette gjorde det veldig vanskelig å rekruttere nok ververe på våren og til sommerkampanjen.

Vi har styrket regionkontorene og fått flere lokallag

I 2022 har vi styrket regionkontorene ved å øke den økonomiske støtten fra en halv til en hel stilling per regionkontor, og ved å styrke samarbeidet mellom regionkontorene og hovedkontoret om konkrete prosjekter. Ett eksempel er prosjektet Sirkulærøkonomi i praksis, et prosjekt hvor vi i samarbeid med byggfag på videregående skoler utvikler sirkulære løsninger for å gjenbruke ressurser. Her deltar alle regionkontorene, og prosjektledelsen ligger hos Trondheimskontoret.

Vi fikk to nye lokallag i 2022, Bærum og Hamar, og et nytt studentlag i Lillehammer. 2022 var året vi endelig kom ut av pandemirestriksjonene, men vi merker at mange lokallag fortsatt sliter litt med ettervirkningene. Vi merker imidlertid økende lokallagsaktivitet, og også økende søkelys mot lokalpolitisk arbeid. Vi har gjennomført en skoleringsrekke via Teams med lokalpolitisk påvirkning i fokus, og vi har arrangert lokallagslederkurs.

Landsmøtet i 2021 satte ned et organisasjonsutvalg, som vurderte organisatoriske tiltak for å øke engasjementet blant medlemmene. Utvalget rapporterte til landsmøtet høsten 2022, og rapporten tas videre av styret og administrasjonen.

Prosjektarbeid som fremmer sirkulær økonomi i praksis

Gjennom prosjektarbeidet vårt kommer vi i kontakt med både institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner på en annen og langt mer direkte måte enn ved vårt øvrige arbeid. Noen av prosjektene våre i 2022 har vært disse:

- MatVinn, hvor vi samarbeider med institusjoner som sykehjem og barnehager om hvordan disse kan redusere matsvinnet sitt.
- Bærekraftig mat på folkehøgskoler, hvor vi sammen med deltagende folkehøgskoler ønsker å redusere matsvinn og øke bruk av lokal mat.
- Sirkulærøkonomi i praksis (se over).

- Sirkellaget, et samarbeid med blant andre Trondheim kommune og Trondheim. renholdsverk, for å blant annet teste sirkulære forretningsmodeller innen ombruk, reparasjon og redesign.
- Hold Innlandet Rent i Innlandet, hvor vi har koordinert plansopprydning sammen med kommuner og skoler i regionen.

Mangfold og inkludering

I 2022 har vi satt mangfold og inkludering på agendaen i organisasjonen gjennom blant annet temadag for alle ansatte og diskusjoner med styrende organer og lokallag. Landsmøtet vedtok også en uttalelse som slår fast at vi skal bli en mer mangfoldig organisasjon både når det gjelder ansatte, tillitsvalgte, frivillige lokallag og blant medlemmene, og forplikter oss til å jobbe aktivt med dette. Uttalelsen vil være førende for arbeidet med mangfold og inkludering fremover.

Verktøy for samhandling og økt måloppnåelse

Vi har utviklet og implementert vår egen modell for prosjektarbeid og alle ansatte har fått opplæring i prosjektmodellen. Store deler av vårt arbeid organiseres nå i form av prosjekt, og prosjektmodellen bidrar til strukturering, transparens, forutsigbarhet og god målstyring av arbeidet vårt.

Gjennom året har vi blant annet utviklet prosjektmalene våre slik at regionkontor over hele landet enkelt kan ta disse i bruk og initiere gjennomarbeidede konsepter.

ANSATTE OG HMS

Per 31.12.2022 var det 66 ansatte i faste og midlertidige stillinger fordelt på 52 årsverk. Dette inkluderte vikarer og prosjektstillinger samt to lokallag med status som satsningssteder. I tillegg har også vært et stort antall midlertidige ansatte gjennom året. I all hovedsak var dette ververe i sesongbasert arbeid. Sommerkampanjen 2022 hadde 62 ansatte i 2 måneder. På grunn av vanskelig rekruttering, la vi til rette for at ververe kunne jobbe mellom en og åtte uker. Sommerkampanjen utgjorde om lag 8 årsverk på året. Framtiden i våre hender er knyttet til tariffavtalen mellom Handel og kontor og Hovedorganisasjonen Virke. I tillegg har vi lokale særavtaler. Det er jevnlig møter mellom ledelse og fagforening. I tillegg gjennomfører vi formelle drøftelser og forhandlinger gjennom året etter behov. Vi gjennomfører årlige lønnsforhandlinger, etter hovedforhandlingen mellom LO/Virke. Det er ikke vesentlige lønnsforskjeller mellom kjønnene. Leder tjener 691.708, - kroner per år.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Legemeldt fravær i 2022 utgjorde 1,6%. Det er lavere enn vår bransje som lå på 4,7%. Av vårt legemeldte sykefravær, utgjorde 48,8% gradert sykmelding, noe som er omtrent like

mye som resten av bransjen. Korttidsfravær (1.-16. dag) utgjorde 0,5%. Langtidsfravær (fra 17.dag) utgjorde 1,1%. Både kort- og langtidssykmelding er lavere enn vår bransje. Framtiden i våre hender følger praksisen for IA-bedrifter. Likestilling: Av de 66 fast ansatte ved hovedkontoret er 43 kvinner og 23 menn. Ledergruppa består av tre menn og fire kvinner. Verneombud er Hanna-Marie Titland Sørensen og HMS-ansvarlig er Line Kviberg.

Ekstern miljøpåvirkning

Framtiden i våre hender har ingen innsatsfaktorer eller produksjonsprosesser som påvirker det ytre miljø i vesentlig grad. Vi har gjort en rekke tiltak for å redusere miljø- og klimabelastningen fra vår virksomhet. Vi er sertifisert som Miljøfyrtårn, følger grønne innkjøpsrutiner ved alle innkjøp, og vi kjøper inn økologiske og etisk merkede produkter. Hovedkontoret skaper svært lite avfall, som kildesorteres i tråd med Oslo kommunes retningslinjer. Reisevirksomheten gjøres så langt som mulig med miljøvennlige transportmidler. Etter korona er praksisen med digitale møteplattformer videreført, og det reduserer reisevirksomheten. Vi jobber også for å holde antall flyreiser nede og oppfordrer til å ta tog der det er mulig, selv når dette er dyrere. Vi kjøper klimakvoter for reiser med bil og fly.

ØKONOMI

Regnskapet for 2022 viser inntekter på 54,4 millioner kroner, som er en økning på 13% fra 2021. Dette kommer primært av økte medlemsinntekter, tilskudd og gaver. Kostnadene økte fra 50,2 millioner kroner i 2021 til 55,8 millioner kroner. Dette kommer av økt satsing på regioner, faglig arbeid og økte administrasjonskostnader i forbindelse med flytting til nye lokaler og økte pensjonskostnader som følge av nye pensjonsregler i 2022. Dette gir et resultat på -1,4 millioner kroner i 2022. Egenkapitalen er på 6,8 millioner kroner per 31.12.22. Alle midlene til Framtiden i våre hender er plassert i Cultura bank og i DNB.

STYRETS ARBEID

Fram til landsmøtet 6. november 2022 besto Framtiden i våre henders hovedstyre av:

Styreleder: Øyvind Eggen
Nestleder: Nini Hæggersnes
Styremedlem: Kirsten Helene Teige
Styremedlem: Sherry Hakimnejad
Styremedlem: Jonas Vevatne
Styremedlem: Håkon Lindahl
Styremedlem: Mari Gjengedal
Styremedlem: Andre Seljestad Knudsen
Ansettes representant: Emil Beddari

Varamedlemmer: Line Gilberg, Sigurd Cottis Hoff, Perolina Klanderud, Hans Erik Møller, Ingrid Lonar, Kenneth Lydersen

Etter landsmøtet 6. november 2022 har Framtiden i våre henders hovedstyre bestått av:

Styreleder: Håvard B. Øvregård
Nestleder: Kirsten Helene Teige
Styremedlem: Anantha Krishnan
Styremedlem: Gunnell Sandanger
Styremedlem: Nils Hermann Ranum
Styremedlem: Mette Nygård Havre
Styremedlem: Maren Irene Bakkevoll
Styremedlem: Hans Erik Møller
Ansettes representant: Emil Beddari

Varamedlemmer: Jonas Holmqvist, Lena Søderlund, Rolv Guddal, Sherry Hakimnejad, Laure Pascual, Sigurd Cottis Hoff

Styret har i 2022 hatt syv formelle styremøter, og ett av disse har blitt etterfulgt av en heldags strategisamling med styret og ledergruppa. Styret har for det meste hatt hybride møter hvor de fleste har deltatt fysisk mens noen har deltatt digitalt.

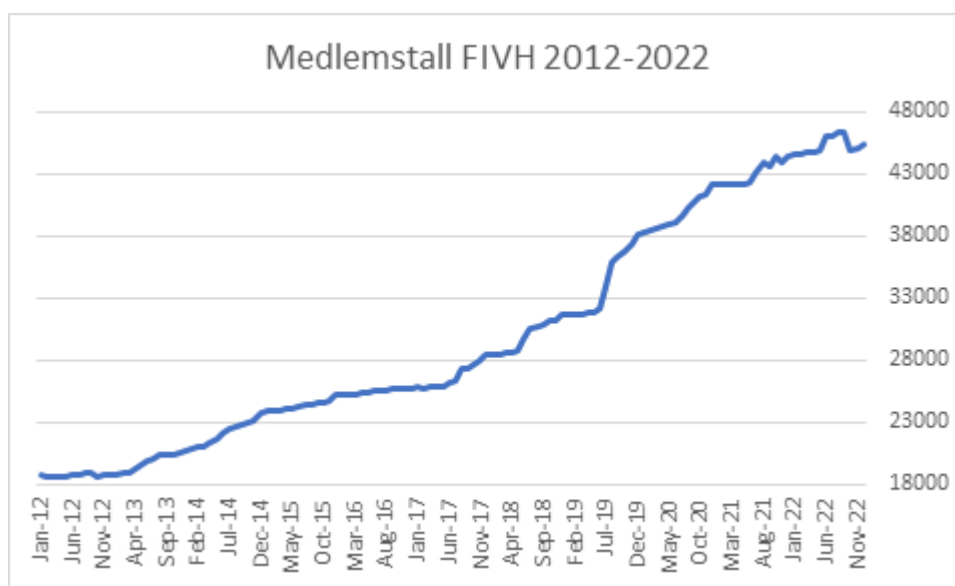
Styrets viktigste saker har vært oppfølging av Framtiden i våre henders kampsaker, vedtak av budsjett og godkjenning av regnskap, hvordan organisasjonen kan bli mer mangfoldig, samt forlengelse av åremålet til leder Anja Bakken Riise.

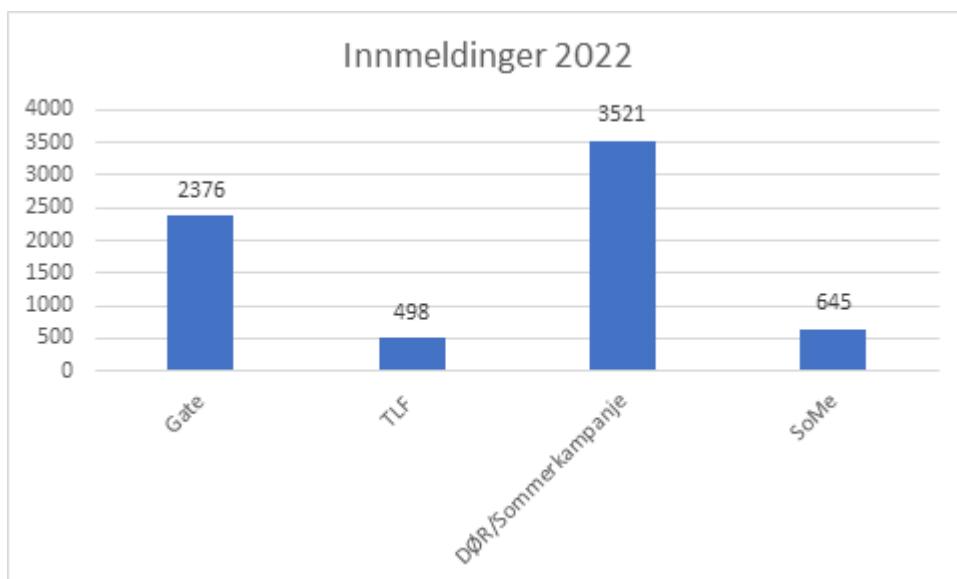
VEDLEGG 1: STATISTIKK

(Marked og Kommunikasjon)

Tall:

	2021:	2022:
Antall artikler hvor "overforbruk" var omtalt i norske medier. Kilde: Infomedia	1277, hvorav Framtiden i våre hender var nevnt i 102	2313, hvorav Framtiden i våre hender var nevnt i 206
Antall artikler hvor både "overforbruk" og "global ulikhet" var omtalt i norske medier. Kilde: Infomedia	16, hvorav Framtiden i våre hender var nevnt i 3	150, hvorav Framtiden i våre hender var nevnt i 21

Priser:

Medlemskap	Kr 400,-/år
Student/lavinntektsmedlem	Kr 250,-/år
Livstidsmedlem	Kr 7500,-/år
Givermedlem	Fra kr 500,-/år
Avtalegiromedlem	Fra kr 80,- /mnd

